

СОЛОМНІКОВ І. В., *к.е.н., доцент,*

КОНДРАТЮК М. В., *к.е.н., доцент*

Український державний університет залізничного транспорту

Харків, Україна

ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ПІДПРИЄМСТВА ЯК СКЛАДОВА ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ

У сучасних умовах розвитку економіки основним способом підвищення конкурентоспроможності товарів, забезпечення належного рівня прибутковості підприємств стає впровадження інновацій. У зв'язку з цим особливого значення набуває стратегічне управління інноваційним розвитком підприємств, яке орієнтує виробничу діяльність на запити споживачів, дозволяє більш гнучко реагувати і здійснювати своєчасні зміни, домагатися конкурентних переваг у довгостроковій перспективі.

Поняття «інноваційний розвиток» здебільшого розглядається у вузькому та широкому розумінні як:

- складова науково-технічного прогресу;
- сукупність нових методів, засобів та шляхів реалізації інноваційних можливостей підприємства;
- сукупність дій щодо впровадження нововведень;
- здатність підприємства динамічно розвиватися на власній основі за рахунок систематичного формування комплексу дій, спрямованих на розробку, впровадження, подальшу модифікацію нововведень.

Відповідно до «Стратегії розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року» домінуючими для України напрямками розвитку є створення сприятливого нормативно-правового забезпечення інноваційної діяльності, розвиток інноваційної інфраструктури та підвищення інноваційної культури. Інноваційний розвиток підприємства базується на використанні стратегії нарощування інноваційного потенціалу на визначених державою пріоритетних напрямках НТП.

Інноваційний розвиток набуває специфічних рис, притаманних власне економічному розвитку, який доцільно розглядати у сутнісно-змістовному плані як процес кількісних і якісних перетворень у виробництві та споживанні товарів і послуг, які відбуваються у часовому та просторовому вимірі, у світовому масштабі, масштабі міждержавних об'єднань і союзів, окремих країн, регіонів та галузей. Інновації є найважливішим засобом забезпечення

економічного зростання, конкурентоспроможності та фінансової стабільності будь-якого підприємства.

Інновації є джерелом розвитку лише за умови активного і ефективного їх використання, а також створення сприятливого середовища для їх впровадження. Основними чинниками, що стримують інноваційну діяльність підприємств, є нестача власних фінансових коштів, висока конкуренція, відсутність і зношеність устаткування, нестача ринків збуту і тривалий період окупності нововведень. Разом з тим, наявність цих факторів є одночасно і мотивацією для інноваційного розвитку, модернізації виробничого і технологічного апарату підприємств.

Забезпечення економічного розвитку підприємства відбувається через взаємодію інноваційного процесу та інноваційного потенціалу, які є складовими його інноваційного розвитку. Інноваційний процес через визначення інноваційних цілей формує вектор розвитку, який повинен забезпечувати досягнення поставлених цілей, але кращі результати підприємство може отримати лише за умов відповідності його цілей наявному інноваційному потенціалу, через який відбувається розвиток організації. Підприємство на кожному етапі інноваційного процесу звертається до ресурсів інноваційного потенціалу, які в свою чергу можуть змінюватися від досягнень інноваційної діяльності і через відповідність інноваційних цілей ресурсам підприємства забезпечується його економічний розвиток.

У період інноваційного розвитку необхідні інвестиційні вкладення в майбутнє підприємства, однак це обмежує можливості поточного економічного зростання через зменшення оборотного капіталу і призводить до зниження прибутковості (рентабельності) за рахунок зростання боргових зобов'язань підприємства в цей період. У зв'язку з цим виникає потреба в реалізації принципу збалансованості поточної діяльності та стратегічного інноваційного розвитку.

Список використаних джерел

1. Про схвалення Стратегії розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року: Розпорядження КМУ від 10.07.2019 № 526-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/526-2019-%D1%80#Text>.

2. Дзюба О. М., Шевченко О. Є. Економічно-правовий аналіз реалізації «стратегії розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року. *Економіка та суспільство*. 2021. Вип. 23. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/150/144>

3. Рогоза М. Є. Стратегічний інноваційний розвиток підприємств: моделі та механізми: монографія. Полтава: РВВ ПУЕТ, 2011. 136 с.